

Pobieranie krwi do badania na zawartość alkoholu - TAK czy NIE?

W związku z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego, który orzekł niezgodność z aktami wyższego rzędu niektórych zapisów rozporządzenia w sprawie poddawania badaniom lub wykonywania czynności z udziałem oskarżonego oraz osoby podejrzanej, w mediach pojawiły się spekulacje, jakoby znikły uprawnienia do pobierania krwi do badań na zawartość alkoholu jeżeli osoba, wobec której czynność jest wykonywana, nie wyraża na nią zgody.

Co orzekł Trybunał?

W wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 5 marca 2013 r. w sprawie sygn. akt. U 2/11, którego sentencja została ogłoszona 20 marca 2013 r. w Dz. U. poz. 375, znajdują się następujące zapisy:

„1. § 5 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 23 lutego 2005 r. (Dz. U. Nr 33, poz. 299):

a) jest niezgodny z art. 74 § 4 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – (Dz. U. Nr 89, poz. 555, ze zm.) oraz art. 92 ust. 1, art. 41 ust. 1 i art. 47 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

b) nie jest niezgodny z art. 22 ust. 2 ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. (Dz. U. z 2012 r. poz. 159 i 742).

2. § 5 ust. 2 rozporządzenia powołanego w punkcie 1 jest niezgodny z art. 74 § 4 ustawy z 6 czerwca 1997 r. – oraz art. 92 ust. 1 i art. 41 ust.1 3. § 10 ust. 1 rozporządzenia powołanego w punkcie 1, w części zawierającej słowa „mimo zastosowania przymusu bezpośredniego,” jest niezgodny z art. 74 § 4 ustawy z 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego oraz art. 92 ust. 1 i art. 41 ust. 1 Konstytucji”.

Zgodnie z tym wyrokiem wymienione wyżej przepisy straciły moc z dniem 20 marca 2013 r.

Co to oznacza w praktyce?

Analizując zapisy poszczególnych ustaw, można przeciwstawić się tezie, jakoby zlikwidowane zostały uprawnienia do pobierania krwi do badań na zawartość alkoholu jeżeli osoba, wobec której czynność jest wykonywana, nie wyrażała na nią zgody.

W polskich normach prawa karnego penalizowane są zachowania, gdzie Przykładowo, na podstawie zapisów w art. 178a k.k., 180 k.k. czy art. 70 § 2 k.w., 86 § 2 k.w., 87 § 1 i 2 k.w. odpowiedzialność sprawcy zależy od udowodnienia mu popełnienia czynu zabronionego w stanie po użyciu alkoholu, w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego,

Dlatego też, w przypadku podejrzenia popełnienia wykroczenia lub przestępstwa, którego znamieniem jest szeroko rozumiany stan nietrzeźwości przez osobę, należy poddać ją badaniu na zawartość alkoholu w wydychanym powietrzu lub/i na zawartość alkoholu we krwi zgodnie z odrębnymi przepisami. (art. 20 § 3 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. , (t. j. z 2013 r. Dz. U. poz. 395, ze zm.).

Z kolei w przypadku ruchu drogowego uprawnienia Policji do żądania poddania się przez kierującego pojazdem badaniu w celu ustalenia zawartości w organizmie alkoholu lub środka działającego podobnie do alkoholu wynikają z przepisu ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. (t. j. z 2012 r. Dz. U. poz. 1137, ze zm.). (art. 129i ust 3 i art. 129j ust. 4 cyt. ustawy).

Warunki i sposób badań na zawartość alkoholu w organizmie u kierującego pojazdem określa ustawa z dnia 26 października 1982 r. (t. j. z 2012 r. Dz. U. poz. 1356, ze zm.). Na podstawie art. 47 ust. 2 powyższej ustawy wydane zostało Rozporządzenie Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 6 maja 1983 r. (Dz. U. Nr 25, poz. 117), w którym uregulowana została kwestia odmowy poddania się zabiegowi pobrania krwi przez osobę badaną – zgodnie z § 5 ust. 6 cyt. rozporządzenia, w razie odmowy osoby badanej poddania się zabiegowi pobrania krwi należy przystąpić do pobrania krwi mimo braku zgody tej osoby, o czym należy ją uprzedzić.

WARTO WIEDZIEĆ

Zatem prawo wymaga od kierującego pojazdem, jak i od osoby podejrzanej o popełnienie przestępstwa lub wykroczenia, zgodnego z prawem zachowania w postaci poddania się badaniu na zawartość alkoholu w organizmie.

Ponadto zgodnie z art. 129k ustawy Prawo o ruchu drogowym, w razie uczestniczenia w wypadku drogowym, w którym jest zabity lub ranny, kierujący pojazdem jest poddawany badaniu na zawartość w organizmie alkoholu lub środka działającego podobnie do alkoholu. Badaniu takiemu może być poddana również osoba, jeżeli zachodzi uzasadnione podejrzenie, że mogła kierować pojazdem uczestniczącym w wypadku drogowym, w którym jest zabity lub ranny.

Podsumowując - wobec osoby uprzedzonej o prawie pobrania krwi do badań na zawartość alkoholu, która swoim zachowaniem utrudnia bądź uniemożliwia dokonanie takiego zabiegu, po uprzednim wezwaniu do zachowania zgodnego z prawem, , zgodnie z art. 16 ust. 1 ustawy w zw. z art. 11 pkt 1 Ustawy z dnia 24 maja 2013 r. (Dz. U. poz. 628).

oprac. asp. Piotr Maciejczak na podst. mat. KGP